

Sygn. akt IV U 180/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2015r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 30 grudnia 2014r. znak: (...)

o wysokość emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. M. prawo do obliczenia emerytury za okres od dnia (...) przy uwzględnieniu jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za rok 1971 kwoty 30.485,74 (trzydzieści tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć 74/100) złotych przed denominacją, za rok 1972 kwoty 31.212,98 (trzydzieści jeden tysięcy dwieście dwanaście 98/100) złotych przed denominacją, za rok 1973 kwoty 27.000 (dwadzieścia siedem tysięcy) złotych przed denominacją, za rok 1974 kwoty 32.350 (trzydzieści dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt) złotych przed denominacją, za rok 1975 kwoty 38.400 (trzydzieści osiem tysięcy czterysta) złotych przed denominacją, za rok 1976 kwoty 46.800 (czterdzieści sześć tysięcy osiemset) złotych przed denominacją i za rok 1977 kwoty 50.985 (pięćdziesiąt tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt pięć) złotych przed denominacją oraz przy przyjęciu do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru lat od 1972 do 1977 w miejsce lat 1966, 1967, 1992, 1993, 1999 i 2000;

II. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 180/15

## UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. M. wniósł odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 30 grudnia 2014r., znak (...) o przyznaniu prawa do emerytury. Skarżący kwestionował przyjętą przez organ rentowy wysokość wynagrodzeń za lata 1971 i 1972.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Powołując się na przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz. 1440 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa emerytalna”) organ rentowy wyjaśnił, że do obliczenia emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej ustalono wnioskodawcy podstawę wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1966-1967, 1971, 1978-1990, 1992-1993 i 1999-2000. W okresie od dnia 30 lipca 1970r. do dnia 31 października 1972r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w G., a wcześniej w Powiatowej Spółdzielni (...)

w N., jednakże poza świadectwami pracy nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających jego wynagrodzenie w tych okresach.

Na pierwszym terminie rozprawy wnioskodawca wyjaśnił, że jego wątpliwości budzi też przyjęta przez pozwanego wysokość wynagrodzeń z innych lat przed 1978r., od którego to roku legitymuje się zaświadczeniem Rp-7, a więc także z pierwszego okresu zatrudnienia u kolejnego pracodawcy – Gminnej Spółdzielni (...) w E.. Okazał w związku z tym na tym terminie rozprawy legitymację ubezpieczeniową z wpisanymi zarobkami za okres od września 1965r. do października 1972r. Odnośnie tego okresu pozwany zajął w piśmie z dnia 1 kwietnia 2015r. stanowisko, że nie kwestionuje wynagrodzeń ubezpieczonego z legitymacji ubezpieczeniowej za okres od dnia 30 lipca 1970r. do dnia 31 października 1972r., kwestionuje natomiast wynagrodzenia za okres wcześniejszy, gdyż pod pieczęcią imienną osoby odpowiedzialnej za wpis podpisała się w zastępstwie inna osoba. W świetle stanowiska pozwanego na drugim terminie rozprawy wnioskodawca sprecyzował ostatecznie, że kwestionuje zaskarżoną decyzję tylko co do wynagrodzeń uzyskiwanych w (...) Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w G. oraz do 1977r. w Gminnej Spółdzielni (...) w E..

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Zaskarżoną decyzją przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została ustalona na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej, tj. w 20% obliczonej na podstawie art. 53 tej ustawy (stare zasady) i w 80% na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej (emerytura kapitałowa). Podstawę wymiaru emerytury z art. 53 ustawy emerytalnej ustalono z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1966-1967, 1971, 1978-1990, 1992-1993 i 1999-2000, zaś podstawę wymiaru kapitału początkowego do obliczenia emerytury z art. 26

ustawy emerytalnej ustalono z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1979-1988. Przy obliczaniu obu składników emerytury uwzględniono jako okresy składkowe m.in. sporne co do wysokości wynagrodzeń okresy od dnia 30 lipca 1970r. do dnia 31 października 1972r. zatrudnienia w (...) Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w G. oraz od dnia 1 grudnia 1972r. do dnia 31 grudnia 1977r. w Gminnej Spółdzielni (...) w E.. Należy dodać, że przed zatrudnieniem w (...) Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w G. ubezpieczony pracował od dnia 1 września 1965r. do dnia 30 kwietnia 1970r. w Powiatowej Spółdzielni (...) w N., zaś w okresach od dnia 1 maja 1970r. do dnia 29 lipca 1970r. i od dnia 1 listopada 1972r. do dnia 30 listopada 1970r. skarżący nie pracował.

(bezsporne)

W (...) Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w G. ubezpieczony otrzymał w 1970r. wynagrodzenie w łącznej kwocie 13.335,26 zł, w 1971r. w łącznej kwocie 30.485,74 zł, zaś w 1972r. w łącznej kwocie 28.962,98 zł.

(bezsporne, ponadto odpis legitymacji ubezpieczeniowej koperta k.10)

W Gminnej Spółdzielni (...) w E. wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie w wysokości określonej miesięcznie. W kolejnych okresach do końca 1977r. kształtowało się ono następująco:

- od dnia 1 grudnia 1972r. stawka miesięczna wynosiła 2.250 zł + premia,
- od dnia 1 stycznia 1974r. stawka ta wynosiła 2.550 zł miesięcznie + premia,
- od dnia 1 czerwca 1974r. stawka miesięczna wzrosła do 2.800 zł + premia,
- od dnia 1 lipca 1975r. stawka miesięczna nie zmieniła się i wynosiła nadal 2.800 zł miesięcznie + premia, do czego jednak doszło 800 zł miesięcznie dodatku funkcyjnego,
- od dnia 1 stycznia 1976r. stawka wzrosła do 3.100 zł miesięcznie wynagrodzenia zasadniczego z dodatkiem funkcyjnym w dotychczasowej wysokości 800 zł + premia,

– od dnia 1 sierpnia 1977r. wynagrodzenie zasadnicze wzrosło do 3.700 zł miesięcznie, a dodatek funkcyjny do 1.000 zł miesięcznie + premia, do czego od dnia 1 grudnia 1977r. doszło 5% dodatku stażowego – ta ostatnia stawka obowiązywała do końca 1978r.

(dowód – dokumenty z akt osobowych koperta k.16: podanie o przyjęcie do pracy z dnia 23 listopada 1972r., potwierdzenie przyjęcia do pracy od dnia 1 grudnia 1972r. i angaże do angażu z dnia 12 grudnia 1978r. włącznie)

### **Sąd zważył, co następuje:**

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego okazało się uzasadnione w ostatecznie sprecyzowanym kształcie, gdyż dokumenty z akt osobowych i legitymacja ubezpieczeniowa pozwoliły na ustalenie podstawy wymiaru składek wyższej od równej wynagrodzeniu minimalnemu za okresy od lipca 1970r. do października 1972r. i od grudnia 1972r. do końca 1977r.

Środki dowodowe w postępowaniu przed organem rentowym co do wysokości wynagrodzenia określa w §21 rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412). Są to zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia, a za okres pracy wykonywanej w czasie pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania – zaświadczenie z zakładu karnego lub aresztu śledczego. W postępowaniu sądowym nie ma wprawdzie wskazanych tu ograniczeń dowodowych, jednak przyjmuje się w orzecznictwie, że wysokość wynagrodzenia albo musi być udowodniona ściśle, albo zajdzie konieczność przyjęcia, że wynagrodzenie ograniczało się do składników pewnych, wypłacanych w spornym okresie stale i w określonej wysokości (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 stycznia 2012r. w sprawie III AUa 1414/11, LEX nr 1124829). Z kolei w braku dowodu choćby takich stałych i pewnych składników wynagrodzenia, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy, co wynika z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej.

Odnosnie wynagrodzenia za pracę w Powiatowej Spółdzielni (...) w N. wnioskodawca ostatecznie nie kwestionował ustaleń organu rentowego, a więc konieczności przyjęcia za ten okres wynagrodzenia minimalnego. Z uwagi na kwestionowany okres (od 1970r.) istotne dla rozstrzygnięcia było wynagrodzenie tylko za miesiące od stycznia do kwietnia 1970r., które łącznie wyniosło 3.400 zł (4 x wynagrodzenie minimalne po 850 zł).

Co do wynagrodzenia za pracę w (...) Wojewódzkiej Spółdzielni (...) w G. strony zajęły zgodne stanowisko, że należy ustalić to wynagrodzenie w oparciu o wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej w podanych wyżej kwotach.

Odnosnie wynagrodzenia za pracę przed 1978r. w Gminnej Spółdzielni (...) w E. jego składniki pewne można ustalić w oparciu o stawki miesięczne z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Dotyczy to więc wynagrodzenia zasadniczego, a od dnia 1 lipca 1975r. także dodatku funkcyjnego, zaś od dnia 1 grudnia 1975r. również 5% dodatku stażowego. Nie ujawniły się żadne okoliczności, które mogłyby skutkować podważeniem wiarygodności tych dokumentów. Nie wynika też z akt osobowych, aby wnioskodawcy nie przysługiwało wynagrodzenie za część omawianego okresu z uwagi np. na urlopy bezpłatne czy nieusprawiedliwione nieobecności. Nie ma też jednak podstaw, aby ustalić w ten sposób premię jako konkretny składnik wynagrodzenia, gdyż nie przedstawiono Sądowi dowodu, czy – i ewentualnie w jakiej wysokości – premia została ubezpieczonemu rzeczywiście wypłacona w poszczególnych okresach. Co do dodatku stażowego za grudzień 1977r. należy dodatkowo wyjaśnić, że ponieważ z angażu dotyczącego tego dodatku nie wynika, od jakiej części wynagrodzenia dodatek był naliczany, nie można było przyjąć, aby był on naliczany od wynagrodzenia innego niż tylko zasadnicze, w tamtym czasie wynoszącego 3.700 zł miesięcznie. Wobec powyższego Sąd przyjął, że nie może budzić wątpliwości, iż wynagrodzenie miesięczne skarżącego było w Gminnej Spółdzielni (...) w E. nie mniejsze niż: 2.250 zł miesięcznie od dnia 1 grudnia 1972r., 2.550 zł

miesięcznie od dnia 1 stycznia 1974r., 2.800 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 1974r., 3.600 zł miesięcznie (2.800 zł + 800 zł) od dnia 1 lipca 1975r., 3.900 zł miesięcznie (3.100 zł + 800 zł) od dnia 1 stycznia 1976r., 4.700 zł miesięcznie (3.700 zł + 1.000 zł) od dnia 1 sierpnia 1977r. i 4.885 zł (3.700 zł x 105% + 1.000 zł) za grudzień 1977r.

Powyższe ustalenia pozwoliły na obliczenie następujących rocznych podstaw wymiaru składek:

- za 1970r.: do kwietnia 3.400 zł + od lipca 13.335,26 zł = 16.735,26 zł (62,40% wynagrodzenia przeciętnego),
- za 1971r. 30.485,74 zł (107,74% wynagrodzenia przeciętnego),
- za 1972r. do października 28.962,98 zł + za grudzień 2.250 zł = 31.212,98 zł (103,67% wynagrodzenia przeciętnego),
- za 1973r. 12 x 2.250 zł = 27.000 zł (80,41% wynagrodzenia przeciętnego),
- za 1974r. 5 x 2.550 zł + 7 x 2.800 zł = 32.350 zł (84,64% wynagrodzenia przeciętnego),
- za 1975r. 6 x 2.800 zł + 6 x 3.600 zł = 38.400 zł (81,78% wynagrodzenia przeciętnego),
- za 1976r. 12 x 3.900 zł = 46.800 zł (91,10% wynagrodzenia przeciętnego)
- i za 1977r. 7 x 3.900 zł + 4 x 4.700 zł + 4.885 zł = 50.985 zł (92,44% wynagrodzenia przeciętnego).

Co do materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia należy wyjaśnić, że są nią art. 15 ust. 1, 2a, 3, 4 i 6 ustawy emerytalnej, wskazujące sposób obliczenia podstawy wymiaru emerytury. Ponieważ przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody z dokumentów pozwoliły w wyjaśniony wcześniej sposób ustalić podstawy wymiaru składek wyższe niż dotąd przyjmowane przez organ rentowy, Sąd na podstawie art. 477<sup>14</sup>§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu wnioskowane uprawnienie do ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem tychże wyższych podstaw wymiaru składek, poczynając od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wyeliminowano w ten sposób z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia lata 1966, 1967, 1992, 1993, 1999 i 2000 – o niekorzystnie niskim dla wnioskodawcy stosunku podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia (nie wyższym od 52,06%, k.16 pliku emerytalnego) – w których miejsce weszły lata od 1972 do 1977. Rok 1971 był uwzględniony przy obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury dokonany przez pozwanego, stąd odnośnie tego roku ograniczono się do ustalenia wyższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Z kolei stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok 1970 (62,40%) okazał się mniej korzystny od wskaźników z pozostałych lat w zestawieniu organu rentowego (1978-1990, nie mniej niż 72,22%), wobec czego roku tego nie uwzględniono w sentencji wyroku. Należy mieć na względzie, że rozstrzygnięcie będzie miało wpływ tylko na obliczenie emerytury w oparciu o art. 53 ustawy emerytalnej, a więc tylko na 20% łącznego świadczenia (pkt I. wyroku).

Skoro dopiero dowody przeprowadzone w postępowaniu sądowym pozwoliły na uwzględnienie odwołania, na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej a contrario Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczność niezbędnej do wydania decyzji (pkt II. wyroku).